

[Fr. Andersen (Holbæk A.)]

Masse Penge til at hjælpe de arbejdsløse, naar det faktiske Forhold er, at vi for Øjeblikket har en overordentlig stor Arbejdsløshed.

Ingen, uanset de Standpunkter, de tager til de forskellige Spørgsmaal, kommer udenom, at dette vældig store Antal Medborgere, som er undergivet yderst ulykkelige Vilkaar, ved deres Arbejdsløshed og deres ulykkelige Stilling maa stille store Krav til Samfundet om Ydelser paa den ene eller anden Maade. Og saa kan der fornuftigvis ikke være Tvivl om, at den eneste værdige Maade maa være, at Rigsdagens Partier samler sig til Enighed om at iværksætte Arbejder, der før eller senere bringes til Udførelse.

Jeg skal nøjes med disse Bemærkninger og skal gentage, at vi fra vor Side selvfølgelig vil give Lovforslaget en velvillig Forhandling.

Ulrich: Det foreliggende Lovforslag, som jo kaldes Forslag til Lov om Fremme af Grundforbedringsarbejder ved Vejanlæg, burde efter min Mening rettelig hedde: Forslag til Lov om Fremme af Vejenes Grundforbedring; det vilde i alle Tilfælde mere træffe netop det, som Forslaget efter min Mening gaar ud paa.

Naar man staar overfor dette Forslag, synes jeg, at det Spørgsmaal, som først trænger sig paa, er dette: Har Danmark økonomisk Evne til i de første Aar at fordoble Udgifterne til sine Veje? Det er det, Forslagsstillerne mener, Landet har økonomisk Evne til; og det er det, vi fra vor Side mener, at Landet ikke har økonomisk Evne til. Og det kan vel ikke være Forslagsstillerens Mening, at Lovforslaget kun skal være en Skueret; der maa jo bag ved Fremsættelsen af et saadant Forslag ligge en virkelig Mening om, at det vilde være ønskeligt at lade de her foreslaaede Midler kunne komme til Anvendelse. Og kom de det, vilde det altsaa betyde, at Danmark i Løbet af tre Aar vilde anvende omtrent det dobbelte aarlige Beløb til Vejarbejder af det, der kommer til Anvendelse i Øjeblikket. Det mener vi vilde være økonomisk ganske uforvarligt.

De danske Veje er, som det er sagt fra saa mange Sider, og hvad der for øvrigt ogsaa er en Kendsgerning, i en, set i Forhold til andre Landes Vejnet, ganske overordentlig god Forfatning, og vi har herhjemme naaet dette Resultat ved at lade det kommunale Styre selv om at holde deres Veje i Orden. Jeg tror

ikke, man fra Statens Side skal begynde at blande sig ind i disse Forhold; det er ganske upaakrævet, da Statsmagten lige har givet en Lov, som yder overordentlig store aarlige Tilskud til Kommunernes Vejes Vedligeholdelse, og i denne Lov har givet Kommunerne Anvisning paa store aarlige Beløb af, hvad de faar ind gennem de almindelige Motorafgifter, og som de kan anvende og kan udføre store Arbejder for. De kan ogsaa laane Penge under Henvisning til disse aarlige tilbagevendende Afgifter fra Motor-køretøjerne. Naar man har gjort dette, er det jo ganske urimeligt, at Staten skal gribe ind og være Barnepige for Kommunerne og søge at hjælpe dem til Laan til saadanne Formaal, som maaske kan være formaalstjenlige i ganske enkelte Kommuner af Hensyn til Vejenes øjeblikkelige Tilstand — jeg siger med Villie i ganske enkelte Tilfælde, for gennemgaaende vil det ikke være Tilfældet. Jeg mener derfor, at det er ganske overflødigt, at Staten ogsaa paa dette Omraade vil begynde at være Barnepige. Jo færre Steder Staten træder op som Barnepige, desto bedre vil Samfundet være tjent dermed; thi et Barnepigesystem fra Statens Side er afgjort af det onde. Særlig naar Staten vil gribe ind overfor Kommunernes Selvstyre, er det efter min Mening ganske ved Siden af; Kommunerne behøver ikke denne Hjælp. Er der en Kommune, som gerne vil udføre et Arbejde paa eet Aar, som ellers skulde strække sig over tre Aar, vil den i et hvilket som helst Pengeinstitut kunne laane Penge dertil; og den Tanke er da ganske urimelig, at Staten skulde laane Penge ud til Kommunerne til en billigere Rente eller maaske slet ingen Rente, i alt Fald billigere end den, Staten selv faar dem til. Med hvilken Føje skulde Staten gøre dette overfor Vejarbejder og ikke samtidig gøre det overfor alle mulige andre Krav, der vilde kunne rejses med lige saa stor Begrundelse? Hvis man virkelig kunde faa lokket Kommunerne — undskyld, at jeg bruger dette Udtryk —, hvis man gennem dette Lovforslag kunde lokke Kommunerne til at sætte sig i disse mægtige Udgifter, vilde det jo medføre store aarsige Renteudgifter. Dem vil Forslagsstillerne have, at Staten skal bære; men jeg mener, at hvis Kommunerne vil flutte sig i den Retning, maa Kommunerne selv bære dem. Mener Forslagsstillerne virkelig, at Kommunerne ude i Landet, den danske Befolkning i Øjeblikket, er i en saadan Situation, at man skal lægge saadanne